

Alver kommune
Postboks 4
5906 FREKHAUG

Saksbehandlar, innvalstelefon
Hege Brekke Hellesøe, 5557 2352
Magnus Johan Steinsvåg, 5557 2325

Uttale - Offentleg ettersyn - Alver - 324/4 m fl - Langeland B5 - detaljregulering - ref 16/2214 FMHO

Vi viser til brev frå kommunen datert 29.03.2021. Saka gjeld offentleg ettersyn av reguleringsplan for Langeland B5. Plandokumenta er godt gjennomarbeidd, men har manglar kring sentrale vurderingar av naturmangfald. Statsforvaltaren har også merknad til vurdering/handtering av kantvegetasjon, landbruk og friluftsliv.

Statsforvaltaren har vore i kontakt med kommunen for å tilby eit dialogmøte, men har ikkje fått svar. Reguleringsplanen har frist i dag, og vi ser det difor som naudsynt å fremje motsegn til reguleringsplanen innan fristen, jf. grunngjevinga nedanfor.

Naturmangfald

Heile planområdet er innafor nedbørsfelt til Mjåtveitvassdraget og 360 meter frå sjølve Mjåtveitelva. I avsnitt 7.11 planomtalen går det fram at overvatn frå planområdet til slutt vil bli leia mot Mjåtveitelva og vi er uroa over at bestanden av elvemusling i vassdraget kan verte ytterlegare råka av ureining.

Første skriftlege kjelder om førekomst av elvemusling i Mjåtveitelva er frå år 1720. Nedbørsfeltet til elva er over tid sterkt endra som følgje av ulike utbyggingar dei siste tjue åra og den samla negative belastninga på vassdraget er stor, jf. naturmangfaldlova § 10. Det har sterkt påverka både vasskvalitet og habitatkvalitet for livet i vassdraget. I 2012 vart det funne fleire hundre døde elvemuslingar under det som skulle vere ein redningsaksjon for bestanden. Ingen levande elvemuslingar vart då observert. Ved gjennomgang av elva var heile elvebotnen dekkja med eit tjukt lag av partiklar. Sedimentering av sjølv reine jord – og steinpartiklar til vassdraget er svært skadeleg for livet i vassdraget fordi det hindrar oksygentilførsle til elvebotnen.

Avrenning av jord - og steinpartiklar til Mjåtveitelva 30. mars 2011. Sedimentering av slike partiklar er årsaka til massedød av elvemusling i 2011/2012 i Mjåtveitelva. Foto: Magnus Johan Steinsvåg/Fylkesmannen i Hordaland.

Nyleg gjorde Mjåtveitelvens foreining og lokale fridykkarar funn av fleire elvemuslingar, kanskje så mange som over 100 individ, ovanfor det som var antatt å vere vandringshinder i Mjåtveitelva. Denne delen av vassdraget har også tidlegare blitt gjennomført av biologar, men på grunn av djupt og ureina vatn vart det då ikkje observert elvemusling. Etter 2012 er det gjort eit fåtal funn av glochidielarvar (larvar av elvemusling) på fisk, som har vist at det har vore svært få elvemuslingar att. Denne attverande førekomsten av elvemusling i Mjåtveitelva vart vurdert som svært fåtalig og vurdert som kritisk trua.

Derfor er må ein alle typar saker som omfattar aktivitetar som graving, sprenging og hogst ta utgangspunkt i nedbørsfeltet til viktige vassdrag. Ein må ha klarheit i kva vegar overvatn vil ta og vurdera tiltak for å sikra adekvat sedimentering før overvatnet vidare møter viktige vassvegar til resten av vassdraga.

Elvemuslingen er nasjonalt raudlista som trua (VU), og bestanden i Mjåtveitelva må sjølv etter dei siste funna klassifiserast som kritisk trua.

I høyringsframlegget for detaljregulering av bustadområde og tilhøyrande infrastruktur på Langeland, er ikkje moglege konsekvensar av utbygginga for elvemusling og anna liv i Mjåtveitvassdraget vurdert jf. naturmangfaldlova § 8 og 12. Dette er heller ikkje omtala i ROS-analysen jf. plan- og bygningslova § 4-3.

Konsekvensane av utbygginga på vassdraget må utgreiast. Tiltak for å hindre avrenning av partikkelhalding overvatn (turbiditet ikkje overstige 1 FNU) vere ein integrert del av planløysinga og

tilhøyrande føresegnar jf. naturmangfaldlova § 12 om miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar. Førebyggjande tiltak som sedimenteringsbasseng mv. for å hindra skadeleg avrenning, må vere følgde opp mot rekkefylgjekrav, slik at dette er på plass før anleggsarbeid tek til. Vidare må det vere klare ansvarstilhøve for gjennomføring og finansiering for implementering, drift og vedlikehald av desse tiltaka i føresegn. Utbygging etter endeleg vedteken plan må overvakast av uavhengig konsulent/føretak med særleg kompetanse på vasskvalitet. Kostnader av dette må dekke av tiltakshavar jf. naturmangfaldlova § 11.

Framtida for Mjåtveitvassdraget

Med dei nye funna av elvemusling har vi fått ein ny sjanse til å berga den unike bestanden av elvemusling i Mjåtveitelva. Forhåpentlegvis er bestanden høg nok til at vi kan låne ein del elvemuslingar til kultiveringsanlegget på Austevoll for å styrka bestanden og Statsforvaltaren har ei koordinerande rolle i dette arbeidet. I mellomtida må både habitatkvalitet og vasskvalitet i vassdraget betrast. Det vil ikkje vere mogleg utan strenge og trygge føringar på eventuelle nye aktivetar i nedbørsfeltet til Mjåtveitelva. Statsforvaltaren er i dialog med Alver kommune om korleis ein saman kan gjennomføre tiltak og forvalta areala i området på ein god måte.

Kantvegetasjon

Planen legg opp til å halde bekken i planområdet open og har lagt omsynssone «bevaring naturmiljø» i eit området rundt bekken. Føresegna til omsynssona er:

«Innanfor omsynssone H560 skal bekken haldast open, med naturleg eller parkmessig vegetasjon rundt. Ved bygging i område BKB, må det takast omsyn til bekken. Tverrsnittet på bekken må behaldast i same storleik for ikkje å minske kapasiteten, jf. VA-rammeplanen.»

Formåla langs bekken er LNF-område på eine sida og kombinert formål næringsbyggingar og tenesteyting på andre sida.

Langs breidda av vassdrag med årsikker vassføring skal det oppretthaldast eit avgrensa naturleg vegetasjonsbelte som motverkar avrenning og gir levestad for plantar og dyr jf. vassressurslova §11. Om dette skal fråvikast må det søkast dispensasjon frå vassressurslova. Statsforvaltaren meiner i utgangspunktet at kantvegetasjonen skal oppretthaldast langs bekken. Vi meiner difor at føresegna til omsynssona bør stadfeste at naturleg kantvegetasjon skal oppretthaldast i dette område. Vi meiner også at det er uheldig at kombinert formål går heilt ned til bekken, då dette kan føre til uklarheit kring kva området opnar for. Vi rår til at området nærast bekken får grønt-formål.

Landbruk

Deler av planområdet er registrert som fulldyrka areal. Dette er i hovudsak set som LNF-formål, men tilkomstvegen går igjennom dette området å skal utvidast. Denne utvidinga vil omdisponere dyrka mark, og vi kan ikkje sjå at dette er omtalt. Plandokumenta må vere klar på kor mykje dyrka mark som vert omdisponert og kva konsekvensar dette vil ha for landbruket.

Friluftsliv

Det går ein sti til i kanten av planområdet i nordvest, til Storeknappen. Stien ser ut til å gå litt innafør og litt utafør planområdet. I planområdet vil stien ha bustadformål. Det er i planområdet lagt til rette for at ein kan ta seg til Storeknappen gjennom bustadfeltet og gjennom G1 nord i planområdet. Dette er sjølvstøtt bra, særleg for bebuarar i dette bustadfeltet. Statsforvaltaren meiner likevel at ein i større grad burde forsøkt å lage eit grøntareal rundt den eksisterande stien, i staden for å bygge han ned. Storeknappen er nærturterreng for mange, og når ein ønsker å gå ut i naturen er det ein

verdi at ein slipp å gå igjennom bustadfelt for å kome dit. Stien ligg i ytterkant av planområdet og det burde ikkje vere eit stort problem å legge til rette for bevaring av stien. Eventuelt kan det settast rekkjefølgjekrav om flytting av stien om dette lar seg gjennomføre. Vi rår til at planarbeidet legg til rette for dette vert gjort.

Konklusjon

Statsforvaltaren i Vestland fremjar motsegn til reguleringsplan for Langeland B5. Motsegna gjeld manglande vurderingar kring avrenning til den kritisk trua elvemuslingen i Mjåtveitelva og er forankra i naturmangfaldlova.

Med helsing

Nils Erling Yndesdal
avdelingsdirektør

Egil Hauge
seksjonsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Vestland fylkeskommune Postboks 7900 5020 BERGEN